# IDEARI Esplai Arc de Sant Martí

## Què i com és el nostre ideari?

Aquest ideari és un recurs didàctic que es troba dins del nostre Projecte Educatiu de Centre (PEC). Es tracta d'un document oficial en el qual queden registrats tots els valors amb els quals volem educar dins el nostre esplai. Està creat i acceptat per tot l'equip de monitores de l'esplai, per tant, totes nosaltres treballem partint d'ells.

## Valors transversals

Els valors que es descriuran a continuació es consideren transversals, ja que constitueixen la base i l'origen dels valors específics que s'exposen més endavant. Aquests principis representen el fonament essencial i la font principal de la nostra tasca com a monitores, de manera que ambdós valors es consideren fonamentals per a guiar la nostra acció educativa.

### 1. Llibertat: d'expressió i de pensament

Fomenta la capacitat de ser, pensar i opinar lliurement sense que aquestes opinions siguin objecte d'una falta de respecte. És per això que l'esplai esdevé un espai de lliure debat i reflexió per tal d'aconseguir fomentar l'empatia, el respecte cap a la diversitat d'opinions, l'assertivitat i el pensament lliure. Tot tema que sigui d'interès pels infants pot ser objecte de debat, deixant de banda així els temes tabú que sovint marca la societat.

### 2. Respecte

Consisteix a tolerar, valorar i acceptar totes les opinions, persones i ideologies sempre que aquestes no condicionin la llibertat de la resta. Tota la resta de valors explicats en aquest ideari es basen en ell de manera que oferim i fomentem aquest respecte entre nosaltres, tant en les relacions d'infants-infants, infants-monitores i monitores-monitores incloent en aquestes relacions a les famílies, el material, la natura, el local, les ideologies, les opinions i la cultura entre d'altres.

## VALORS ESPECÍFICS:

### 3. ASSEMBLEARISME

L'assemblearisme és un sistema d'organització on l'assemblea té el poder decisiu. Per tant, és un espai on totes les opinions tenen lloc i no hi ha judici i representa a totes les persones que participen en l'assemblea. Aquest sistema s'utilitza tant en l'organització interna de les monitores del nostre esplai com amb les activitats amb infants i joves.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

Dins l'equip de monitores:

- Fer una assemblea general cada setmana en què es revisen les activitats de grup de la setmana passada, on es preveuen les que es realitzaran a la següent i on es parlen els punts importants del moment.
- Determinar rols d'organització com la moderadora, la persona que porta l'acte i la persona que dinamitza l'ordre del dia (que canvien cada setmana).
- Formar-nos per abolir rols de poder dins l'assemblea.
- Dins l'equip hi ha padrines i persones apadrinades per tal que aquelles amb menys experiència tinguin un referent que resolgui els dubtes que puguin anar tenint.

Infants i joves:

- Crear espais un cop acabades les activitats d'esplai perquè les infants i joves puguin valorar com ha anat l'activitat i proposar noves idees pel bon funcionament del grup.
- Dur a terme assemblees amb les joves perquè organitzin, preparin i dinamitzin (en la mesura del que puguin) les seves campanyes econòmiques.
- Escoltar les seves veus a l'hora de fer les activitats de manera que hi hagi flexibilitat de canvi.

Famílies

- Obrir espais de debat a les reunions amb famílies on poden opinar sobre tot el relacionat amb el funcionament, l'organització i la logística de l'esplai.

- Crear la comissió de famílies en la qual aquestes proposen idees per millorar i ajudar.

## 4. Associacionisme

Voluntat dels individus d'agrupar-se en grups per assolir uns objectius comuns. L'esplai s'organitza a partir de diverses comissions per tal de repartir la feina de manera equitativa. De totes maneres, totes les decisions que es vulguin prendre han de ser aprovades per l'assemblea general. Així es permet la participació de tothom i s'evita que les responsabilitats puguin recaure sobre un grup determinat de persones.

Per altra banda, com a entitat també formem part de xarxes associatives més grans. Formem part d'un poble i convivim amb altres entitats i associacions, és molt important per nosaltres interrelacionar-nos amb aquestes, fer un treball en xarxa i fomentar la identitat torrellenca.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Participar en les "Coordinadores culturals", unes reunions mensuals amb representants de les diverses entitats del poble que permeten organitzar actes conjunts pel poble, coordinar les activitats que fa cada entitat per separat o tractar temes o preocupacions que impliquen al poble.
- Estar dins d'una altra xarxa associativa que és Esplac, una associació d'esplais laica i progressista que treballa des del voluntariat per la transformació social. Formar part d'Esplac ens dona suport formatiu, jurídic, burocràtic i econòmic entre d'altres. A més, ens serveix d'eina de suport i de consulta per dur a terme la nostra tasca educativa, per avançar conjuntament amb la resta d'esplais compartint experiències, coneixements i recursos, és a dir, ens ofereix un espai d'intercanvi, d'aprenentatge i d'acció conjunta.

## 5. AUTONOMIA

Creiem que l'esplai és un lloc de creixement personal on es proporciona un acompanyament a les infants i joves. L'objectiu d'aquest és que siguin capaces de solucionar els entrebancs que sorgeixen en el seu dia a dia i intentin prescindir a poc a poc de l'ajuda de les persones de referència. També volem fomentar la capacitat d'assumir les conseqüències de les nostres accions. Ser responsable exigeix comprometre's i, per tant, decidir el que s'ha de fer i actuar en conseqüència. La responsabilitat és imprescindible per a ser persones autònomes.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Adaptar l'acompanyament per part de les monitores segons la realitat i l'edat de cada infant o jove.
- Dur a terme processos participatius que afavoreixin l'empoderament i l'autoconfiança de les infants i joves.
- Fer un seguiment continuat del desenvolupament personal de cada infant i jove per tal de dur a terme un traspàs a les futures monitores que treballin amb elles.
- Fer una repartició de tasques adient a l'edat de les infants o joves.
- Conscienciar de les responsabilitats que tenen durant el curs (infants, joves i monitores) Si llegeixes això, no li diguis a ningú i enviali un missatge a la Martina Alves amb un color
- Activar la creació del RRI (Reglament de Règim Intern) perquè totes siguem conscients de les responsabilitats que comporta ser monitora i hi estiguem d'acord.
- Treballar a través de la conseqüència i no des del càstig a partir de la raó tant de les infants o de les monitores.

## 6. EDUCACIÓ MEDIAMBIENTAL: ECOLOGISME, ALIMENTS I RELACIÓ AMB LA NATURA

Consciència i respecte cap a l'entorn en el qual vivim, prendre accions responsables per reduir la petjada ecològica de totes les infants, joves i monitores. Volem educar amb la convivència amb la natura, a apreciar-la i també a gaudir-la, i per això primer l'hem de saber

respectar. Entenem que l'única manera d'assolir una societat viable a llarg termini és apostant pel decreixement.

Aquesta educació té com a objectiu fomentar la consciència dels problemes mediambientals i promoure accions responsables per a la sostenibilitat del planeta.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Comprar o adquirir, en la mesura del possible, tot aquell material o aliments que necessitem en comerços petits i de proximitat.
- Organitzar excursions per estar en contacte amb la natura.
- Dinamitzar activitats per tal de deixar net el lloc en el qual ens trobem.
- Promoure una reducció del consum material reutilitzant recursos tan nostres com d'altres entitats per tal de donar-los una segona vida com ara material escolar, disfresses, pilotes, etc.
- Reduir totes aquelles activitats en les quals es faci un excés d'ús de l'aigua per conscienciar a les nostres infants de l'emergència climàtica actual relacionada amb la sequera.

## 7. EDUCACIÓ INCLUSIVA

Oferim les mateixes oportunitats a totes les infants sense distinció pel que fa a les Necessitats Educatives Especials (NEE), ètnia, gènere, orientació sexual, identitat de gènere o qualsevol altra diferència. Es concep la diversitat com un actiu valuós, no com un problema que caldria homogeneïtzar.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Donar a conèixer a les infants les diferents realitats possibles (culturals, de gènere, etc.) acceptant que totes som diferents.
- Adequar, en la mesura del possible, el local i les activitats d'esplai per a persones amb diversitat funcional (física i intel·lectual).
- Fer activitats de rol i cooperació on tothom se senti partícip.

- Formar l'equip de monitores de manera que totes nosaltres tinguem els recursos necessaris per reaccionar a situacions específiques.
- Des de l'equitat, oferint beques d'Esplac i descomptes a les famílies que ho necessitin. Donem l'oportunitat de pagar en diferents plaços i ens adaptem a les necessitats i problemes econòmics de les famílies.

## 8. Esperit crític

Capacitat de l'infant o jove de qüestionar els pensaments i normes que la societat accepta com veritables i, per tant, capacitat de prendre decisions des d'un coneixement i criteri propi.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Ser conscients de la influència que tenim les monitores sobre les diverses opinions que les infants i joves van formant al llarg de la seva vida.
- Conscienciar a les infants i joves que ni la seva veu ni la nostra té més poder que la d'una altra.
- Fer entendre que totes som diferents i podem pensar de manera diversa.
- Evidenciar que totes les opinions són vàlides sempre que es respectin, tot i que no es comparteixin.
- Donar a les infants la capacitat de reflexionar sobre totes les opinions i decidir si les comparteixen o no.

## 9. Feminisme

Igualtat de gènere en drets i llibertats. L'objectiu del feminisme és identificar les desigualtats del gènere femení per poder millorar i erradicar la situació d'inferioritat en el que es troba.

Hem de tenir en compte que aquest moviment sorgeix dins d'un sistema patriarcal i androcèntric, és a dir, en una societat binària que només contempla home o dona, però la realitat és que existeixen altres identitats que no encaixen en aquests dos models de

gènere, per tant, dins l'entitat entenem el feminisme com la defensa de la llibertat i la lluita per abolir totes les desigualtats de gènere dins una societat no binària.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

Amb l'equip de monitores:

- Promoure eines i espais on ens sentim còmodes per compartir inquietuds, molèsties i dubtes. Com per exemple, a través de la bústia anònima de gènere.
- Treballar amb un protocol acceptat prèviament per totes les monitores i dur-lo a terme tant en temes generals com puntuals.
- Tenir una comissió de gènere que organitza i busca dinàmiques per treballar el valor dins de l'esplai.
- Fer formacions de gènere amb el feminisme com a objectiu principal.

Amb les infants i joves:

- Transmetre tot el que nosaltres treballem amb eines i espais on ens sentim còmodes per compartir inquietuds, molèsties i dubtes.
- Fer-les coneixedores del valor i treballar-lo en tots els espais.
- Fer activitats relacionades que estiguin adequades al grup d'edat.
- Erradicar els estereotips de gènere patriarcals com la pressió estètica o els mites de l'amor romàntic, així com els tabús entorn la sexualitat.

## 10. Intel·ligència emocional

Procés d'identificar, entendre i gestionar tant les mateixes emocions com les de la resta de persones. D'igual manera, és la capacitat d'identificar el gran ventall d'emocions que poden sorgir en situacions específiques i el que aquestes comporten.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Donar espais introspectius en els quals les infants i joves coneguin les seves pròpies emocions i els seus límits.

- Reflexionar i treballant amb l'autocontrol, detectar quines emocions poder ser momentànies o duradores per aprendre a valorar totes elles.
- Donar un espai (si llegeixes això, no li diguis a ningú i enviali un missatge a la Martina Alves amb el nom d'un menjar) segur on cap emoció sigui censurada ni jutjada.
- Formar-nos per aprendre a gestionar tant les emocions pròpies davant de les infants com les seves.
- Facilitar diferents maneres per tal d'expressar-se emocionalment (paraules, colors, Dixit, semàfor, mà alçada, etc.).

## 11. LAÏCITAT

Considerem que aquest valor permet i accepta a totes les persones, sigui quina sigui la seva religió o creença, sense ser nosaltres les que imposem cap d'aquestes. És a dir, no seguim cap religió, però les acceptem totes.

Treballar la laïcitat va lligat a respectar la llibertat religiosa i cultural. Per tant, davant d'aquestes religions treballem des del respecte. Integrant i entenent a on i amb qui formem part.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- No "beneir" la taula abans dels àpats, cantar en comptes de beneir.
- Donar peu a conèixer i acceptar totes les religions que existeixen.
- Dinamitzar activitats que fomentin la diversitat cultural.
- Controlar les manifestacions religioses inconscients. Com, per exemple, tancar el primer trimestre amb un espectacle en el qual no només es representi la religió cristiana (pesebre, Nadal, etc.).
- Entendre la diferència entre cultura i religió.

Tanmateix, la realitat del nostre esplai és que tot i educar des de la laïcitat, encara celebrem algunes tradicions i festivitats cristianes com ara les vacances de Nadal, Setmana Santa i el

dia de Tot Sants, entre altres. De manera que ens atenem a les festivitats que segueix el calendari escolar.

## 12. PROGRESSISME

Revisar-nos. Nosaltres i l'ideari. Prendre consciència de l'autorevisió i millora. A l'esplai entenem com progressisme la idea de posar al centre la llibertat personal i individual i, per tant, oferir a l'esplai un espai de construcció, deconstrucció i creixement, tant personal com col·lectiu. Fent prendre consciència de la importància i la necessitat del canvi, el qual és una eina imprescindible en el procés d'evolució social.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Formar-nos per millorar la nostra tasca com a monitores i mantenir-nos actualitzades en una societat de canvi com és la societat en la qual vivim.
- Revisar l'ideari de manera periòdica perquè s'adapti a les necessitats concretes de les infants i joves de l'esplai.
- Acompanyar les infants i joves en el seu procés de creixement personal des de la llibertat i el respecte.
- Proporcionar un espai segur fora de prejudicis on les persones se sentin amb plena confiança i comoditat de ser qui volen ser i de relacionar-se entre elles aprenent les unes de les altres.

## 13. PROMOCIÓ DE LA CULTURA CATALANA: LLENGUA I TRADICIONS

L'esplai, com a entitat emmarcada dins de la cultura catalana, defensa i promou el vincle amb els valors de convivència i tolerància, així com la defensa de la llengua i les tradicions de la cultura de la qual es va forjar aquesta entitat. Així doncs, es fomenta l'ús del català, com a llengua vehicular. Tanmateix, respectem i acollim la diversitat cultural com a valor enriquidor de la societat donant la mateixa importància a totes les identitats i diversitats culturals.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Parlar en català, tant quan ens dirigim a infants com quan parlem entre monitores i famílies. També fomentem la seva parla entre infants i joves.
- Celebrar festivitats i tradicions pròpies de la cultura catalana com, per exemple, el Tió de Nadal, Sant Jordi, la Castanyada, etc.

## 14. POSICIONAMENT POLÍTIC

Considerem l'esplai com un espai apartidista, ja que no recolzem ni seguim cap partit polític. Tot i això, l'esplai no es considera un espai apolític, pel fet que l'organització d'aquesta entitat és l'assemblearisme, la qual cosa implica fer política, directament o indirectament. També creiem que totes som subjectes polítiques de la societat, utilitzant aquest poder per transformar-la. Així doncs, com a entitat defensem la política que promociona els valors que l'esplai inculca i rebutgem la violació dels drets que per nosaltres són invulnerables.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Des de l'assemblearisme. Explicat a la pàgina 2
- Sense imposar cap ideologia política a les infants i joves, respectant totes aquelles opinions que no es contradiguin amb els valors del nostre ideari.

## 15. SOLIDARITAT

Fet d'ajudar sense esperar res a canvi. Aquest és un tret molt identificatiu d'una entitat com la nostra, que té com a objectiu dur a terme una tasca educativa igualitària des del voluntariat i l'altruisme.

**Com volem treballar el valor dins l'esplai?**

- Formar-nos constantment en diferents àmbits socials que ens permetin dur a terme activitats de sensibilització amb les infants i joves.

- Sense apropiar-nos de discursos que no ens pertoquen per la nostra situació de privilegi i donant veu a aquelles persones que formen part de col·lectius oprimits o en inferioritat de condicions.
- Mitjançant campanyes solidàries que permetin assolir les metes que ens hem plantejat, per exemple, organitzant tornejos solidaris o recollides d'aliments, material escolar, joguines, etc.
- Treballar-ho transversalment en el nostre dia a dia. És a dir, que el nostre funcionament com a entitat eviti continuar promovent les desigualtats socials, fent una tasca educativa igualitària.